

Kirjavinkkejä uusperheistä, erilaisista perheistä, avioerosta, moninaisuudesta ja monikulttuurisuudesta

Lohjan kaupunginkirjasto, kevät 2025

Kuvakirjoja uusperhe-elämästä

Marttinen, Tittamari: BonusSisko (2021)

Uusperhe-elämän ihanuutta. Kertoja-minä Jusa ei koskaan unohda sitä päivää, kun bonussisko Kirsikka saapuu hänen ja äidin kotiin, yhdessä Outa-nimisen aikuisen kanssa. Ennen Kirsikan tuloa, oli hiljaista ja tavarat pysyivät järjestyksessä, mutta Kirsikka on kuin pyörremyrsky! Yhdessä uuden bonussiskon kanssa elämä on jännittävää ja hauskaa! Kirja on voittanut ”Uusperheteko-palkinnon” 2021. Sopii n. 4-5-vuotiaasta ylöspäin.

+ jatko-osa BonusSisko ja mustat sukat (2022)

Jusa ja bonussisko Kirsikka ovat toistensa parhaat kaverit, mutta myös hyvin erilaisia keskenään. Kirsikka ehtii aina ensin, puhuu lujaa ja toimii omin päin. Jusasta tuntuu, ettei hänestä välitetä enää yhtään.

+ jatko-osa BonusSisko ja ikäväpallo (2024)

Uusperheen vanhemmat lähtevät lomalle läheiseen hotelliin ja Jusan Kuura-niminen tummaihoisen kummi tulee hoitamaan Jusaa ja Kirsikkaa. Vanhempia on kova ikävä välillä, mutta on myös paljon iloa, kun Kuura järjestää heille yllätysnaamiaisjuhlat. Kirjassa Kuura myös kertoo, että hän toivoi lapsena, että hänellä olisi sisarusia ja sitten hän kysyy, montako isovanhempaa Jusalla ja Kirsikalla on. Laskujen jälkeen tullaan tulokseen yhdeksän.

Marmon, Uticha: Isä rakastaa nyt tiikeriä (2025)

Riimitelty kuvakirja, jossa uusperhe-elämää kuvataan lapsen näkökulmasta negatiivisesti (aluksi). Juhosta tuntuu, että hän asuu viidakossa, sen jälkeen kun isä muutti yhteen ”tiikerin” (uusi bonusäiti), ”kahden apinan” (villit pojat) ja laiskaisen (teini-isosisko) kanssa. Kun isä on luvannut kahdenkeskeisen päivän Juhon kanssa ja lupaus ei pidäkään, Juho suuttuu toden teolla! Ja kun on aika mennä äidin luokse, niin sinnekin ilmestyy ärsyttävä ”krokotiili” (uusi isäpuoli) ja lisäksi äiti kertoo, että Juhosta tulee isovelji. Lopulta ”krokotiili” antaa Juholle leijona-asun ja sanoo pitävänsä rohkeista leijonista. Juho pukee leijona-asun ja alkaa sopeutumaan uuteen elämäänsä. Apinaveljeksetkin ovat kaivanneet Juhoa, kun hän on ollut äitinsä luona.

Welsh: Ovella on gorilla (2024)

Huumorinäkökulma uusperhe-elämään, jossa uusperheen mukana tulee myös lauma uutta sukua (erilaisia eläimiä). Aada tuntee itsensä yksinäiseksi, kun hän muuttaa äidin ja uuden bonusisän kanssa uuteen kotiin. Mutta sitten äiti järjestää tuparit, johon on kutsuttu uutta sukua. Vieraat ovat toinen toistaan villimpiä ja kohta alkaa juhlista eläimellinen meno. Sopii n. 3-vuotiaasta ylöspäin.

Karjalainen: Keltaisen talon ketut (2021)

Kettuperheeseen tulee sijaispentuja, jotka eivät voi asua omien vanhempiensa kanssa. Pörrö ketunpoikanen on iloinen uusista sisaruksista: vihdoinkin on seuraa, mutta välillä uudet sisarukset käyttäytyvät hieman oudosti tai pelottavasti. Ja kateuttakin syntyy, kun vanhempien pitää viedä uudet ketunpoikaset tapaamaan oikeita vanhempiaan ja Pörrö ei pääsekään omiin jalkapalloharjoituksiin. Ovatko uudet pennut tärkeämpiä kuin hän? Sopii n. 4-5-vuotiaasta ylöspäin.

Leena Parkkinen: Syysvieras (2023)

Käpykolon väkeä -sarjaan kuuluva kirja, jossa kuvituksena valokuvia huovutetuista oravanukkehahmoista. Paju-orava ja äiti asuvat kahdestan, kunnes yhtäkkiä heidän luokseen muuttaa uusia asukas, Baruu. Baruu on joutunut lähtemään kodistaan, koska metsää kaadettiin, ja asettuu heti taloksi. Pajua ärsyttää, että Baruu pitää äitiä kädestä ja laulaa kovaan ääneen. Paju haluaa päästä eroon Baruusta. Sopii n. 4-vuotiaasta ylöspäin.

Kuva- ja tietokirjoja erilaisista perheistä

Katajavuori, Riina: Meidän pihan perhesoppa (2015)

Tietokirjahyllystä löytyvä kuvakirjamainen tarinallinen tietokirja. Alussa esitellään päiväkotiryhmän neljän eri lapsen perheet ja miten he ovat saaneet alkunsa. Lisäksi tarinassa esiintyy adoptoitu lapsi. Hyvänmielen antava informaatiivinen kirja, sopii n. 3 – 4- v. ylöspäin.

Maria Löfgren: Puuhakkaat perheet ja Miirun juhlat (2022)

Hauska, osallistava ja keskustelua herättävä kirja, jossa jokaisella aukeamalla saa tutustua erilaiseen perheeseen yhdessä tutkimalla. Tekstiä on vain vähän. Sopii n. 3-vuotiaasta ylöspäin

Todd Parr: Perhekirja (2006)

Hyvin voimakasvärinen ja iloinen kirja, jossa esitellään minkälaisia perheitä voi olla. Sopii n. 3-vuotiaasta ylöspäin.

Susanna Silvander-Rosti: Sulon ja Elsin uudet naapurit (2021)

Ihastuttava hyvänmielen kirja. Tämä on mukana Iltasatulaukuissa. Kaksoiset Sulo ja Elsi muuttavat kahden äitinsä kanssa uuteen kotiin. He käyvät heti tutustumassa uusiin naapureihinsa. Jokaisessa naapurissa asuu omanlaisensa perhe, on eri kulttuuritaustoja, liikuntarajoitteisia, yksinhuoltaja perheitä. Sopii n. 3-vuotiaasta ylöspäin.

Susanna Silvander-Rosti: Sulon ja Elsin vauvakutsut (2024)

Sulolle ja Elsille on tulossa pikkusisar ja sen kunniaksi järjestetään vauvakutsut. Vauvakutsuissa kaikki naapurit ovat saaneet tuoda oman vauvakuvansa ja sitten arvuutellaan yhdessä, mikä kuva on kenenkin. Samalla he kertovat omasta taustastaan (esim. yksi on adoptoitu Kiinasta, kaksoiset Elsi ja Sulo syntyivät siten, että äiti E oli saanut sairaalasta vauvasiemeniä, jotka joku kiltti mies oli lahjoittanut). Sopii n. 4-vuotiaasta ylöspäin.

Mary Hoffman: Meidän ja muiden perheet (2010)

Tietokirja erilaisista perheistä. Sopii jo n. 4-vuotiaasta ylöspäin. Ei kovinkaan paljon tekstiä, vaikka on kattavasti kerrottu erilaisista perheistä ja missä perheet voivat asua, mitä perheissä tehdään, töistä, lomailusta, ruokailusta...

Pirkko Harainen: Emma ja erilainen perhe (2008)

Emma ihmettelee eskarikaveria, jolla on kaksi äitiä ja kysyy äidiltänsä, voiko niin olla. Äiti selittää, että perheeseen voi kuulua kaksi äitiä tai kaksi isää, jos biologinen vanhempi ei kuulu perheeseen. Ehkä ei niin hyvää luettavaa varhaiskasvatukseen, jos jollekin herää kysymyksiä biologisista vanhemmistaan, josta heille ei ole kerrottu? Mutta kotona luettavaksi ”täsmäkirjaksi” sopii kyllä.

Lotte Jeffs: Verraton perheeni (2023)

Riimitelty tarina, jossa päiväkodissa lapset saavat kukin vuorollaan kertoa perheistään. Myönteinen ja iloinen tarina erilaisista (ja hyvin mielikuvituksellisista) perheistä. Sopii n. 3-4-vuotiaasta ylöspäin.

Jenni Skyttä-Forsell: Viltti ja Vanu soivassa huvilassa (2024)

Tarinassa sisarukset Viltti ja Vanu menevät kylään Toivo-enon ja hänen Topi-puolisonsa luokse. Eli kaksi miestä asuvat yhdessä, ei muuta erilaisiin perheisiin liittyvää. Sopii n. 4-vuotiaasta ylöspäin.

Emilia Erfving: Kasan perhe (2023)

Metsässä oleva kasa näkee ympärillään erilaisia eläinperheitä ja kaipaa itselleenkin perhettä. Etsimismatkallaan hän löytääkin erilaisia kasoja, jotka voivat olla hänen perhettään: muurahaiskeko, mätäs... Sopii n. 3-vuotiaasta ylöspäin.

Rose Robbins: Minä ja minun siskoni (2019)

Kertoo siitä, kun sisaruksella on jokin kehitysvamma (sisko ei osaa esim. puhua). Melko vähän tekstiä, sopii jo n. 3-4-vuotiaasta ylöspäin.

Sanna Sofia Vuori: Muna (2018)

Kolme erilaista otusta ovat hyviä ystäviä keskenään. He löytävät pihalta suuren munan ja rupeavat selvittämään, kenen se voi olla. He käyvät naapurustossa kyselemässä ja tapaavat siellä erilaisia perheitä, mm. sellaisia, joissa on monta pentua ja sellaisia, joissa ei ole yhtään.

Isoaro; Anna: Kaksi tätiä nimeltä Veera (2023)

Esterin ja Viljamin vanhemmat ovat riidoissa ja päättävät lähteä kahdestaan lomalle. Lapset saavat sillä välin asua Veera-tädin luona. Mutta kumman Veeran? Heillä on kaksi Veera-nimistä tätiä. Kummallakaan Veeralla ei ole omia lapsia, mutta heistä on hauskaa olla osa Esterin ja Viljamin elämää. Toinen Veera ja hänen puolisonsa Joska eivät ole halunneet omia lapsia ja toinen Veera ei ole koskaan saanut lapsia, mutta on silti tyytyväinen elämäänsä.

Maria Frensborg: Minä ja uusi vauva (2020)

Misan äidille syntyy pian vauva. Kirjassa ei pohdita pelkästään sisaruksen saamista, vaan puhutaan myös erilaisista perheistä. Misan päiväkotikavereilla on erilaisia perheitä. Sopii n. 4-vuotiaasta ylöspäin.

Brooks, Felicity: Monen sortin perheet (2020)

Tietokirja erilaisista perheistä, myös monikulttuurisuutta. Noin eskari-ikäisistä ylöspäin, mutta voidaan lukea myös nuoremmille vaikka osia kirjasta. Muutenkin kirja on hyvä palastella pienempiin lukuosioihin.

Katri Vuorinen: Meidän perhe (2016)

Tietokirjahyllystä löytyvä pitkä valokuvakuvitettu teos erilaisista perheistä: vauvaperhe, monilapsinen perhe, kolmosperhe, yhden vanhemman perhe, eroperhe, vammaisperhe, vastaanottoperhe, sijoituslapsiperhe, adoptioperhe, romaniperhe, sateenkaariperhe, maahanmuuttajaperhe, pakolasiperhe ja kahden kulttuurin perhe. Perhe-esittelyt ovat sidottu yhteen tarinalla, jossa ensimmäisen perheen lapsi etsii karannutta koiraa eri paikoista. Sopii n. 5-6-vuotiaista ylöspäin, pitkä, joten hyvä lukea osissa.

Winslow, Claire: Minun perheeni (2020) – Pipsa Possu -kirja

Paksulehtinen äänitehostekirja Pipsa Possusta. Pipsan päiväkotiryhmässä saa vuorotellen kertoa perheestään. Ensin on Rebekka Kanin vuoro, hänellä on monta sisarusta. Kun on Pipsan vuoro, hän piirtää kotona kuvan perheestään, mutta siitä puuttuukin mummi possu ja ukki possu. Äiti ehdottaa, että otetaan perhekuva, jonka Pipsa voi laittaa päiväkodin leikekirjaan. Mutta valokuvauksessa tapahtuu kaikenlaisia kömmähdyksiä. Sopii n. 2-3-vuotiaasta ylöspäin.

Kuvakirjoja avioerosta

Earle, Phil: Kaislan kaksi kotia (2024)

Miltä tuntuu, kun joutuu asumaan kahdessa eri paikassa ja mikä pelkoon ja ahdistukseen auttaisi, erittäin positiivinen ja ratkaisukeskeinen kirja. Sopii n. 4-vuotiaasta ylöspäin.

Måns Gahrton: Sonjan kaksi myssyä (2022)

Sonjan isä hakee eskarista kotiin ja ulkona on kylmä. Vanhemmat ovat vastikään muuttaneet erilleen ja isällä on vielä muuttolaatikat purkamatta, mutta hän lupaa etsiä Sonjalle sieltä myssyn seuraavaa päivää varten. Hän löytääkin laatikosta hienon raidallisen myssyn, jonka Sonjan äiti on joskus neulonut isälle. Sonja tykkää siitä paljon. Mutta kun äiti näkee myssyn, hän on ihmeissään, miten hänellä on tuo vanha myssy ja he lähtevät kauppaan ostamaan Sonjalle uutta. Myssystä tuleekin huomaamatta ongelma Sonjalle ja vanhemmille. Kumpaa myssyä Sonjan kuului käyttää? Sopii n. 4-5-vuotiaasta ylöspäin.

Melanie Walsh: Minulla on kaksi kotia (2013)

Hyvänmielenkirja, jossa esitellään samalla aukemalla lukkujen avulla, minkälaisista lapselle on isän ja minkälaisista äidin luona. Sopii n. 3-vuotiaasta ylöspäin.

Riina Katajavuori: Kaksi kotia (2020)

Sopii ehkä jo eskareille, mutta vielä paremmin alakouluikäisille. Kirjan päähenkilö Varpu suhtautuu melko rauhallisesti isän ja äidin eroon, mutta erilaisia tunteita ilmenee eri vaiheissa. Lopulta kuitenkin kirjan sanoma on se, että Varpu ymmärtää olevansa erillinen oma ihminen.

Kes Gray: Rakkausliima (2010)

Riimitelty tarina, jossa lapsen vanhemmat ovat eroamassa. Lapsi päättää pelastaa aikuisten avioliiton ostamalla rakkausliimaa. Rakkausliimaa ei kuitenkaan kaupasta löydy, mutta myyjän lohduttavat sanat auttavat lasta eteenpäin. Sopii enemmän kotona luettavaksi, n. 4-vuotiaasta.

Weninger, Birgitte: Nähdään taas, isä (2008)

Tommi palaa kotiinsa äidin luokse vietettyään isän kanssa aikaa. Häntä suututtaa ja surettaa, kun isä on lähtemässä takaisin omaan kotiinsa, eikä hän halua hyvästellä isää. Kun Tommi makaa omassa huoneessaan, hänen pehmonallensa alkaa kertoa hänelle tarinaa pikkukarhusta, emokarhusta ja isäkarhusta, joka aina palaa omaan pesäänsä. Tämän jälkeen Tommi ymmärtää asian paremmin. Sopii n. 3-4-vuotiaasta ylöspäin.

Kuva- ja tietokirjoja monikulttuurisuudesta & moninaisuudesta**Sanna Pelliccioni: Onni-poika saa uuden ystävän (2012)**

Sopii hyvin nyt pääsiäisen aikaan luettavaksi, sillä kirjassa vietetään pääsiäistä. Onnin kerrostaloasunnon naapuriin muuttaa uusi perhe. Perheen poika tuo vanukkaan Onnin perheelle ja häviää heti ovelta. Seuraavana päivänä äiti, Onni ja Olavi soittavat heidän ovikelloaan ja vievät heille leivonnaisia. Uuden pojan äiti avaa oven ja he saavat tietää, että he ovat pakolaisia Iranista. Tarinassa Onni ystäväystyy Aram-pojan kanssa ja äiti osaa puhua englantia Aramin äidin Baharin kanssa. Aram tulee päiväksi Onnin luokse, kun Bahar menee työhaastatteluun. Pääsiäinen on tulossa ja lapset maalaavat pääsiäismunia. Kun Aramin äiti palaa, hän liikuttuu kyyneliin ja kertoo, että Iranissakin vietetään tähän aikaan vuodesta nowruzia, jolloin maalataan munia. Kirjan lopussa on muutama persiankielinen sana ja tietoa nowruz-juhlapyhästä.

Susanna Silvander-Rosti: Sulon ja Elsin mummo karkuteillä (2023)

Sulo ja Elsi ovat pihalla ja ehdottavat, että leikittäisiin piilosta. Silloin tapahtuu jotain kummaa: heidän mummo hyppää aidan yli ja juoksee matkoihinsa. Elsi ja Sulo lähtevät etsimään mummoa ympäri Kevätmäkeä ja tapaavat siellä paljon erilaisia ihmisiä: mykän taiteilijan, tatuoidun opettajan, kaksi miestä, jotka menevät naimisiin, änkkyttävän naisjalkapallotähden, naisen, jolta puuttuu toinen jalka, parrakkaan naisen sekä tummaihoisen naispresidentin.

Brooks, Felicity: Monen sortin moninaisuus (2022)

Tietokirja moninaisuudesta. Miten kaikki olemme erilaisia ja miten olemme samanlaisia. Sopii parhaiten n. eskarilaisesta ylöspäin, mutta voi lukea myös osia nuoremmille. Muutenkin hyvä palastella kirjaa pienempiin lukuosioihin.

Walton, Jessica: Olen ystäväsi aina (2016)

Transsukupuolisuudesta. Tuomas-lapsen Erkki-nalle on eräänä päivänä apea ja kun Tuomas kysyy syytä, nalle pelkää, ettei hän enää olen hänen paras kaverinsa, jos hän kertoo. Kun nalle uskaltaa kertoa, hän sanoo, että haluaisi mieluummin olla Elli-nalle, että hän tuntee itsensä tyttönallesi. Tuomas ei ole tästä moksiskaan, vaan leikit jatkuvat kuten ennenkin.

Mila Teräs: Ensilumi (2022)

Transsukupuolisuudesta. Tuiskun vaari ompelee mummin kanssa vaarille upeaa hametta, jonka vaari aikoo laittaa päällensä taitoluisteluryhmän näytökseen. Tuisku kysyy vaarilta, onko hän mies vai nainen. Vaari

kertoo olevansa 60-vuotias nainen. Ja kertoo sitten, että hänen vanhempansa luulivat, että hän on poikalapsi ja vaikka vaari lapsena väitti toisin, he pitivät sitä vain ”hullutuksena”. Vaarin piti tulla vaariksi asti, ennen kuin hän uskalsi kertoa muille, että onkin nainen. Sopii n. 4-5-vuotiaasta ylöspäin.

Katajavuori, Riina: Mennään jo naapuriin (2017)

8-vuotias Vellamo lähtee tutustumaan naapureihinsa helsinkiläisessä kerrostalossa. Kirjassa tutustutaan naapuruston eri kulttuuritaustoista kotoisin oleviin perheisiin. Sopii n. eskarilaisista ylöspäin, tai miksei palasteltuna tai omin sanoin kerrottuna myös hieman nuoremmille.

Frances Stickely: Olet meille tärkein (2023)

Riimitelty kuvakirja, jossa eri näköiset perheet odottavat vauvaa ja kun perheet vihdoin saavat toivomansa vauvan, kerrotaan, miten se on heille tärkeintä elämässä. Sopii n. 3-vuotiaasta ylöspäin. Vain vähän tekstiä.

Seinäjoen ERTE (Seinäjoen kaupunginkirjaston lasten ja nuorten lukutaitoa ja lukemista edistävien kirjastopalvelujen valtakunnallinen erityistehtävä) on tehnyt myös kirjalistoja **haastavista aiheista kuvakirjoissa**. Voit klikata linkkejä, nähdäksesi kirjalistat!

[Perinteisistä sukupuoli-odotuksista poikkeaminen kuvakirjoissa](#)

[Vaikea perhetilanne](#)

[Erilaiset perheet kuvakirjoissa](#)

[Pakolaisuus-aihe kuvakirjoissa](#)

[Sota ja konfliktit kuvakirjoissa](#)

[Suru ja kuolema kuvakirjoissa](#)

[Vakava sairaus -aihe kuvakirjoissa](#)

[Moninaisuus meissä](#)

[Vammaisuus kuvakirjoissa](#)